

MINISZTERISÉGI KÖNYVTÁR

ELŐREKÖZELT KÖNYVTÁR

10-395/1974

A BELÜGYMINISZTERIUM
1975-1984 KÖZÖTTI TÖRZSAKRA SZÓLÓ
TÁVLAHI TUDOMÁNYOS KUTATÁSI TERVE

Slu-1882.1118
by

BELÜGYMINISZTERIUM**SZIGORÚAN TITKOS!**

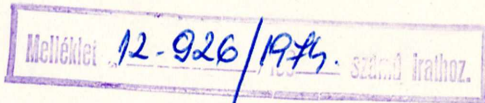
10—395/1974.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

212

Jóváhagyom:

Budapest, 1974. március 12.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

111/883

A BELÜGYMINISZTERIUM
1975—1984 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA SZÓLÓ
TÁVLATI TUDOMÁNYOS KUTATÁSI TERVE

I.

A BELÜGYMINISZTERIUM TÁVLATI TUDOMÁNYOS KUTATÁSÁNAK CÉLJA ÉS A MEGHATÁROZÓ FŐBB ELVEK

1. A Belügyminisztérium Távlati Tudományos Kutatási Terve (továbbiakban: TKT) arra hivatott, hogy a 07/1973. számú miniszteri parancsban meghatározott elvek alapján a minisztérium alapvető feladatainak megoldását elősegítse és a belügyi tudományos munka tervszerűségét biztosítsa.
2. A tudományos kutatási bázisainkon (kutatóhelyeinken) csak olyan kutatásokat kell végezni saját erővel, amelyek tekintetében nincs lehetőség adaptálásra vagy külső kutatói kapacitás felhasználására. A külső kutatói kapacitás bevonására — a konspiráció biztosításával — mind nagyobb mértékben törekedni kell, elsősorban a TKT-ban megjelölt témák keretében.
3. A TKT elsősorban a hivatkozott miniszteri parancs 3. pontjában előírt témacsoportok kutatását, mint kutatási programot tartalmazza. Az itt meghatározott programok nem zárják ki az előre nem látható feladatváltozásokhoz kapcsolódó más kutatási témák időközbeni beállításának, illetőleg módosításának lehetőségét.
4. A szolgálati feladatokat, a szervek vezetőinek szükségleteit, valamint az eddigi művelési hiányokat figyelembe véve, elsősorban a belügyi munkát közvetlenül érintő társadalomtudományi kutatások kiterjesztése és támogatása vált szükségessé, e körben is kiemelten az állambiztonsági, a bűnügyi-operatív és a belügyi-rendészeti munkára vonatkozó ismeretrendszerek kutatása. A műszaki- és természettudományi, valamint az orvostudományi kutatások fejlesztése továbbra is indokolt, különösen azoknak a témakutatásoknak a támogatása célszerű, amelyek a speciális belügyi feladatok teljesítését segítik elő.

5. A tervidőszak céljai között szerepel a belügyi munkával közvetlenül összefüggő és az OTTKT-ben országos szintű kutatási főirányként meghatározott „A közigazgatás fejlesztésének komplex tudományos vizsgálata” című témához való fokozatos kapcsolódás. Ez a törekvés előnyös adaptációt tesz lehetővé, egyben gazdagíthatja az általános következtetéseket.
6. A tervezés kifejezésre juttatja az összbelsőügyi érdekeket szolgáló központi akarat megvalósításának követelményét. Ennek eszközeként — a tervezés mellett — fel kell használni az anyagi-pénzügyi befolyásolást, a bázisok egységes elveken nyugvó tervezését, a tárgyilagos eredményértékelést és a hatékony anyagi ösztönzést. A tudományos munkát, annak eredményeit — a 07/1973. számú miniszeri parancsban meghatározottakon túl — 2—3 évenként miniszterhelyettesi értekezleteken is értékelni kell.
7. A párt politikája, illetőleg a belügyi érdekek kizárólagos érvényesítése mellett a belügyi sajátosságok figyelembevételével támogatni kell a tudományos munka szabadságát, a bázisok önállóságát, kezdeményező készségének kibontakozását, a tudományos munka végzéséhez szükséges rugalmasságot. Mindez nem sértheti a belügyi érdekeket.
8. A tudományos kutatás távlati tervezésének meg kell teremtenie a feladatok összességét tartalmazó tematikai terv megvalósulását biztosító szellemi, szervezeti és anyagi fedezetek összhangját, szem előtt tartva a szükségleteknek megfelelő továbbfejlesztés vagy módosítás lehetőségét.
9. A belügyi tudománypolitikai elveknek megfelelően azokat, akik a kiemelt programhoz kapcsolódó kutatási témával készülnek tudományos fokozat szervezett képzésen kívüli megszerzésére, fokozottabb anyagi és egyéb kedvezménnyel kell támogatni.

II.

A TKT TÁRGYÁT, CÉLJÁT ÉS A TERV MEGVALÓSÍTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ FŐBB TÉNYEZŐK

1. A Belügyminisztériumban első ízben készül egységes, valamennyi területünket érintő távlati tudományos kutatási terv.

2. Abból kiindulva, hogy a BM-nek a tudományos kutatómunka nem alaptevékenysége, továbbá nincs önálló belügyi tudományágazat (tudományterület), főként a konkrét szolgálati feladatok megoldását elősegítő alkalmazott- és fejlesztő kutatásoknak kell lehetőséget biztosítani.

Ugyanakkor az alapkutatási szinthez kapcsolódó kutatási irányként szerepelnie kell az állambiztonsági, bűnügyi-operatív és belügyi-rendészeti munkára, annak elveire, módszereire vonatkozó összefüggések feltárásának; elméleti, tudományos megalapozásának. Sikeres kutatások esetén lehetővé válhat önálló belügyi tudományágazat kialakulása.

3. A TKT nem tartalmazza a tervezett kutatások részletes (becsült), a tematikai terveknek megfelelő anyagi kihatásait, tekintve hogy annak elkészítésére csak a középtávú tervezéssel párhuzamosan kerülhet sor.
4. A TKT 1975-ös kezdési időpontját indokolja, hogy addig meg lehet az új bázisoknál is a szükséges szervezeti, személyi, információs stb. feltételeket teremteni.

III.

A BELÜGYMINISZTERIUM 1975—1984-ES IDŐSZAKRA SZÓLÓ KUTATÁSI PROGRAMJA

1.

**A bűncselekmények megelőzéséért, a felderítés
eredményességéért végzett belügyi tevékenység
hatékonyságának növelése**

1. 1. A kutatási program szintje, a végrehajtás felelőse, szervező és koordináló szerv:
 1. 1. 1. A kutatási program szintje: minisztériumi
 1. 1. 2. A végrehajtásért felelős: belügyminisztériumi államtitkár

A szakterületekért felelős:

állambiztonsági területen:

III. főcsoportfőnök

rendőri területen:

II. főcsoportfőnök

műszaki fejlesztési kutatásokért:

I. főcsoportfőnök

1. 1. 3. Szervező és koordináló szerv:

BM Tudományszervezési Osztály.

1. 2. A kutatási tevékenység tudományos és belügyi jelentősége:

A bűncselekmények megelőzésének reális lehetősége a szocialista társadalom kialakulásával megnövekedett. A megelőzést szolgáló elméleti és gyakorlati kérdések egész sorát dolgozták már eddig is ki a bűnügyi tudományok különféle területein. E tudományok kutatása, továbbfejlesztése mellett előtérbe kerülnek azok a témakutatások, amelyek a speciális belügyi feladatként jelentkező megelőzést hivatottak segíteni. Ehhez fel kell használni a tudományok új eredményeit, módszereit. (Elsősorban a filozófia, kriminalisztika, kriminológia, pszichológia, szociológia, híradástechnika, kémia, matematika, prognosztika és bűnügyi statisztika eredményeit, módszereit.)

A megelőzést elősegítő tudományos kutatás eredményei — társadalmi jelentőségén túl — pozitív hatással lehetnek a bűnüldözésben részt vevők tevékenységének színvonalasabbá tételében. A téma jelentőségét növeli, hogy ez a legátfogóbb kutatási területünk.

A bűncselekmények felderítése terén ez ideig is jelentős eredményeink vannak, amelyekben szerepet játszottak a tudományos eredmények is. A felderítés nyílt és titkos módszereit és eszközeit állandóan fejleszteni kell. Ezt az új tudományos eredmények jelentősen elősegíthetik.

Jelentősége van továbbá az olyan tudományos eredmények továbbfejlesztésének is, amelyek a belügyi bűnüldözés rendőr-orvosi eszközeit, módszereit fejlesztik.

1. 3. Kiemelt kutatási témacsoportok és témák:

1. 3. 1. A megelőzés terén:

1. 3. 1. 1. A megelőzés elvi és módszerbeli azonosságainak és sajátosságainak vizsgálata, továbbfejlesztése, figyelemmel az egyes szakágak feladataira, különös tekintettel az operatív munkára.
1. 3. 1. 2. A megelőző intézkedések várható és bekövetkezett eredményeinek mérési módszerei, értékelési lehetőségei.
1. 3. 1. 3. A megelőzés elvi és gyakorlati kérdéseinek komplex vizsgálata a fiatalkori bűnözés terén.
1. 3. 1. 4. A visszaeső és veszélyes bűnözők komplex vizsgálata, bűncselekményeik megelőzése és átnevelésük lehetőségei.

1. 3. 2. A felderítés terén:

1. 3. 2. 1. Az állambiztonsági és bűnügyi hálózati munka alapvető elveinek és módszereinek tudományos elemzése és továbbfejlesztése jogpolitikai, pszichológiai, szociológiai eredmények alapján.
1. 3. 2. 2. A fellazítás (ideológiai diverziót) célzó ellenséges tevékenység módszerei és hatása, az elhárítás eszközei, különös tekintettel a békés egymás mellett élés körülményeire.
1. 3. 2. 3. A katonai elhárítás a katonai vezetés rendszerében.
1. 3. 2. 4. Államhatáraink védelmét elősegítő operatív eszközök és módszerek továbbfejlesztése.
1. 3. 2. 5. A vizsgálati munka fejlesztése, különös tekintettel az operatív úton szerzett bizonyítékok felhasználásának lehetőségére.
1. 3. 2. 6. Különösen nagy kárt okozó tüzesetek megelőzési és felderítési módszereinek, technikai eszközeinek továbbfejlesztése.

1. 3. 3. A megelőzésre és a felderítésre egyaránt kiható témák terén:

1. 3. 3. 1. A hírszerző- és elhárítószervek értékelő, elemző tevékenységének fejlesztése.

1. 3. 3. 2. A bűnözés dinamikájának és struktúrájának prognózisa, figyelemmel a társadalomban várhatóan végbemenő változásokra.
1. 3. 3. 3. Állambiztonsági és bűnügyi operatív technikai (kémi) eszközök továbbfejlesztése.
1. 3. 3. 4. A bűncselekmények felderítését, bizonyítását elősegítő krimináltechnika- taktika és metodika továbbfejlesztése.
1. 3. 3. 5. Igazságügyi (bűnügyi) orvostani kutatások továbbfejlesztése az erőszakos (emberölés, közlekedési baleset, öngyilkosság) és hirtelen halálesetek, valamint a mérgezési ügyek területén.

1. 4. A kutatásban részt vevő kutatási bázisok (kutatóhelyek):

1. 4. 1. Belügyi szervek:

BM Határőrség Országos Parancsnokság, BM TOP, Információfeldolgozó és Felügyeleti-, az I/III., II/I., III/I., III/II., III/III., III/IV. csoportfőnökségek, Rendőrtiszti Főiskola, Tudományszervezési-, III/1., III/V—2. és Egészségügyi osztályok.

1. 4. 2. Együttműködésre felkérhető külső szervek, intézetek:

MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, Külügyi Intézet, Országos Kriminológiai és Kriminalisztikai Intézet, MTA Állam- és Jogtudományi Intézet, igazságügyi orvostani intézetek, Pszichológiai Intézet, Szociológiai Kutató Intézet, IM BV Országos Parancsnoksága, az MSZMP Politikai Főiskolájának, valamint a tudományegyetemek állam- és jogtudományi karainak illetékes tanszékei, MN Hadtudományi Intézete, a műszaki- és természettudományi egyetemek illetékes tanszékei, az ipari minisztériumok különböző kutatóintézetei.

2.

A közbiztonság, a közrend fenntartását (javítását), a közlekedésrendszert fejlesztését szolgáló eszközök vizsgálata

2. 1. A kutatási program szintje, a végrehajtás felelőse, szervező és koordináló szerv:

2. 1. 1. A kutatási program szintje: minisztériumi

2. 1. 2. A végrehajtásért felelős: II. főcsoportfőnök
2. 1. 3. Szervező és koordináló szerv: II/II. és II/III. Csfség.

2. 2. A kutatási tevékenység tudományos és belügyi jelentősége:

Az ország, a különféle települések, a közutak, a közterületek biztonságára a társadalom politikai és gazdasági stabilitásán alapszik. A közbiztonság fenntartása jelentős feladatokat ró a Belügyminisztérium és szervei bűnüldöző, rendészeti, különösen pedig a közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szolgálataira. A jelenlegi közbiztonság, köznyugalom fenntartása, illetőleg a lehetséges további javítása a jövőben is erőfeszítéseket kíván, amelyekkel el kellene súlyozni, illetőleg csökkenteni lehet a várható belső és külső negatív tényezőket. Mivel e területen eddig átfogó tudományos kutatások, eredmények nem voltak, a kutatási program végrehajtása egyrészt hiányt pótol, másrészt megalapozottabbá teheti a jövőbeni intézkedéseket. A közlekedésrendészet fejlesztését elősegítő tudományos kutatási feladatok kijelölésénél és végzésénél alapul kell venni az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács céljai között meghatározott belügyi feladatokat is.

2. 3. Fontosabb kutatási témacsoportok:

2. 3. 1. A közbiztonság fenntartásának hatékony szolgálati rendszere, a fejlesztés személyi és egyéb feltételei, eredménymérési módszerek.
2. 3. 2. A szolgálati munka végzésének tudományos módszerei, a szolgálat ellátásából (operatív, nyílt nyomozati, közrendvédelmi stb.) adódó negatív hatások felismerésének és ellensúlyozásának, az intézkedési készség fokozásának pszichológiai kérdései.
2. 3. 3. A karhatalmi, a fegyveres biztosítási feladatok szervezése, irányítása.
2. 3. 4. A közlekedési szabályszegések és bűncselekmények várható alakulása, megelőzési és felderítési eszközök, módszerek továbbfejlesztése.

2. 4. A kutatásban részt vevő kutatási bázisok (kutatóhelyek):

2. 4. 1. Belügyi szervek:
I/III., II/II., II/III. csoportfőnökségek,
Rendőrtisztí Főiskola és a Forradalmi Készenléti Rendőri Ezred.

2. 4. 2. Együttműködésre felkérhető egyéb szervek intézetek:

Országos Kriminológiai és Kriminalisztikai Intézet, Pszichológiai Intézet, Közlekedéstudományi Egyesület, Közúti Közlekedési Tudományos Kutatóintézet és a MÁV Tervező Intézete.

3.

A belügyi igazgatást és a munka hatékonyságát növelő általános eszközök komplex kutatása

- 3. 1. A kutatási program szintje, a végrehajtás felelőse, a szervező és koordináló szerv:**

3. 1. 1. A kutatási program szintje: az országos főirányhoz kapcsolódó, minisztériumi.
3. 1. 2. A végrehajtásért felelős: belügyminisztériumi államtitkár.
3. 1. 3. A kutatásokat szervező és koordináló szerv: Igazgatásrendészeti Csoportfőnökség.

- 3. 2. A kutatási tevékenység tudományos és belügyi jelentősége:**

E program keretében az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv által meghatározott és országos szintű kutatási főirányként rögzített „A közigazgatás fejlesztésének komplex tudományos vizsgálata” című témához való kapcsolódást kell biztosítani, figyelembe véve a Belügyminisztérium államigazgatási feladatát és belső szakigazgatási tevékenységét.

E komplex kutatás tudományos és társadalmi jelentőségét az országos terv és az ehhez kapcsolódó tervtanulmány részletesen tartalmazza. Belügyi jelentősége az, hogy így mód nyílik olyan nagy jelentőségű munkában is részt venni, amelynek eredményében a Belügyminisztérium felhasználóként és kutatóként egyaránt érdekelt.

- 3. 3. Fontosabb témacsoportok:**

3. 3. 1. A belügyi igazgatás helye, szerepe, fejlesztésének fő irányai, különös tekintettel az igazgatásrendészeti tevékenység egyszerűsítésére, hatékonyságának növelésére.
3. 3. 2. Az idegenrendészet, az útlevélrendszer fejlesztésének lehetőségei, a tömeges határforgalomellenőrzés korszerűsítésének irányai.

3. 3. 3. A belügyi nyilvántartás, igazgatási folyamatok gépesítése, automatizálása.

3. 4. A kutatásban részt vevő kutatási bázisok (kutatóhelyek):

3. 4. 1. Belügyi szervek:

BM Határőrség Országos Parancsnokság, Információfeldolgozó és Felügyeleti, az Igazgatásrendészeti és az I/III. csoportfőnökségek, a BM Nyilvántartó Központ, valamint a Rendőrtiszti Főiskola.

3. 4. 2. Együttműködésre felkérhető egyéb szervek:

az OTTKT tervtanulmányában megjelölt szervek.

4.

A vezetés, a katonai (belügyi) szervezés, az oktatás és a kádermunka fejlesztése

4. 1. A kutatási program szintje, a végrehajtás felelőse, szervező és koordináló szerv:

4. 1. 1. A kutatási program szintje: minisztériumi.

4. 1. 2. A végrehajtásért felelős: belügyminisztériumi államtitkár, IV. főcsoportfőnök.

4. 1. 3. A kutatásokat szervező és koordináló szerv:
Tudományszervezési Osztály,
IV/I. Csoportfőnökség.

4. 2. A kutatási tevékenység tudományos és belügyi jelentősége:

A vezetés színvonala alapvetően befolyásolja az egész belügyi munkát. A belügyi munka végzésének ésszerű, a feladatok sikeres teljesítését elősegítő szervezése ugyancsak kiemelkedő jelentőséggel bír. Az egyre bonyolultabb belügyi munka végzésének elengedhetetlen feltétele az állomány korszerű, a káderfejlesztési terveknek megfelelő politikai és szakmai képzése, állandó továbbképzése. Ezeket az egymással szorosan kapcsolatban álló témákat a tudományos kutatás eszközeivel ez ideig kevésbé tanulmányoztuk. A TKT-ban szereplő más irányú kutatási feladatok eredményes teljesítésének is szükségszerű feltétele, hogy a programban kijelölt témacsoportok kutatását előirányozzuk.

E témacsoport tudományos kutatásának jelentőségét alátámasztja, hogy a Rendőrtiszti Főiskola a közeljövőben megkezdje a belügyi vezetőképzést és továbbképzést.

4. 3. Fontosabb témacsoportok:

4. 3. 1. A Belügyminisztérium mindenkori feladataival összefüggő általános és sajátos (katonai) vezetői irányítás, szervezés, ellenőrzés és értékelés rendszerének tudományos vizsgálata. A döntés előkészítés információs rendszere, a döntést befolyásoló variánsok. A döntést követő parancsok, utasítások értelmezési, végrehajtási, koordinálási és ellenőrzési kérdései.
4. 3. 2. Szociológiai és pszichológiai tényezők szerepe a belügyi vezetés rendszerében.
4. 3. 3. A felvételi rendszer fejlesztésének lehetősége. Alkalmassági vizsgálatok továbbfejlesztése, a különféle belügyi területek sajátosságait figyelembe véve.
4. 3. 4. A vezetői továbbképzés, a főiskolai oktatás és egyéb képzés korszerű formái, fejlesztésének módszerei.
4. 3. 5. A tudományszervezés eredményeinek adaptálása, belügyi továbbfejlesztésének lehetőségei.

4. 4. A kutatásban részt vevő kutatási bázisok (kutatóhelyek):

4. 4. 1. Belügyi szervek:
az Információfeldolgozó és Felügyeleti, az I/III., az „M” és Szervezési, a III/I., a IV/I., a IV/II. csoportfőnökségek, a Rendőrtiszti Főiskola és a Tudományszervezési Osztály.
4. 4. 2. Együttműködésre felkérhető egyéb szervek, intézetek:
az MSZMP Politikai Főiskola illetékes tanszékei, a Pszichológiai Intézet, az Országos Vezetőképző Központ, az Országos Pedagógiai Intézet és a MN Hadtudományi Intézete.

5.

A belügyi egészségügyi szolgálat gyógyító-megelőző orvosi kutatásainak továbbfejlesztése

5. 1. A kutatási program szintje, a végrehajtás felelőse, szervező és koordináló szerv:
5. 1. 1. A kutatási program szintje: minisztériumi
5. 1. 2. A végrehajtásért felelős: I. főcsoportfőnök

5. 1. 3. A kutatásokat szervező és koordináló szerv:

Egészségügyi Osztály.

5. 2. A kutatási tevékenység tudományos és belügyi jelentősége:

A Belügyminisztériumban az orvostudományi kutatásoknak hagyományai vannak. Különösen a gyógyító-megelőző orvosi területeken érték el eredményeket. E területeken a további kutatások fő célja az arányos továbbfejlesztés. A belügyi állomány fizikailag és szellemileg legjobban igénybe vett és állandó stresszhatás alatt álló rétegei (operatív-, közrendvédelmi-, közlekedésrendészeti állomány) gyógyító-megelőzése és gyógyítása tudományos kutatásának van elsősorban nagy jelentősége.

5. 3. Fontosabb kutatási témacsoportok:

5. 3. 1. A mozgásszervi, szív, érrendszeri, emésztőszervi és idegrendszeri megbetegedések tudományos elemzése, új megelőzési és gyógyítási módszerek, eljárások feltárása.

5. 3. 2. A belügyi dolgozók speciális szolgálati ártalmainak tudományos vizsgálata.

5. 4. A kutatásban részt vevő kutatási bázisok (kutatóhelyek):

5. 4. 1. Belügyi szervek:

Egészségügyi Osztály és intézetei.

5. 4. 2. Együttműködésre felkérhető egyéb szervek, intézetek:

Egészségügyi Minisztérium kutatóintézetei, orvostudományi egyetemek illetékes tanszékei.

IV.

A TKT MEGVALÓSULÁSÁNAK SZEMÉLYI, SZERVEZETI ÉS ANYAGI-PÉNZÜGYI FELTÉTELEIT BEFOLYÁSOLÓ FŐBB TÉNYEZŐK

1. Személyi feltételek kérdései:

Az újonnan kialakult, vagy a jövőben kialakuló kutatási bázisoknál (kutatóhelyeknél) többségében a tudományos kutatás végzése, vezetése és tervszerű szervezése terén tapasztalattal nem rendel-

kező kutatók, vezetők, illetőleg szervezők kezdik a munkát. A tapasztalattal rendelkező, valamint tudományos fokozatot elért kutatók egyrésze olyan kutatást folytatott, amelynek témája csak közvetett kapcsolatban állt a belügyi feladatok ellátásával.

Jelenleg 15 BM-beosztottnak van tudományos fokozata, és heten tanítanak, illetőleg dolgoznak félállásban. Ezek öt kutatási bázison helyezkednek el. (II/I. Csoportfőnökség, Rendőrtiszti Főiskola, III/V. Csoportfőnökség, Egészségügyi Osztály, Tudományszervezési Osztály.) Tudományos fokozat megszerzésére jelenleg készülők (22 fő) aránya már kedvezőbb.

Tudományos fokozattal rendelkezőkre a tervidőszakban is elsősorban mint kutatási témafelelősökre vagy aspiránsvezetőkre, kutatási bázisvezetőkre célszerű támaszkodni. A lehetőséghez képest önálló kutatásaikat is a kiemelt kutatási program irányába kell orientálni.

Az újonnan belépő kutatási bázisokon a szükségnek megfelelően 32—48 főfoglalkozású tudományos kutató kezdheti el munkáját. Számolni kell azzal, hogy ezek jelentős része nem kíván tudományos fokozatot elérni.

Szellemi kapacitás növekedését hozza létre az is, hogy a tudományos kéaderkézésünk elveinek megfelelően évi 5—6 fő aspirantúrára jelentkező olyan belügyi dolgozó eredményes előkészítését tűztük ki, akiknek kutatási témája egybeesik a Belügyminisztérium fő kutatási célkitűzéseivel. Ez a tervidőszakban 50—60 kutatót, illetőleg tudóst jelenthet. (Ezek egy része főfoglalkozású kutató lesz az aspiránsképzés idején is.)

A tudományos kutatási feladatok és anyagi lehetőségeink növekedésével párhuzamosan további kutatói bázisok (kutatóhelyek) és kutatók belépésével is lehet számolni. (Többek között a BM Nyilvántartó Központ és a BM III/1. Osztály.)

Kutatói kapacitásnövekedést (kb. 10—30 főt) hozhat pár éven belül az egyetemekre, főiskolákra vonatkozó annak az elvnek a BM-ben történő érvényesítése is, hogy a tanárok munkaidejének kb. 1/3-át tudományos kutatásra kell fordítani. Ennek szervezési, anyagi, ösztönzési stb. módozatait még ki kell alakítani.

További kutatói kapacitás nyerhető pályázati felhívások, szerződéskötések stb. útján, polgári kutató intézetek, egyetemi tanszékek kutatásra jelentkezőiből. Ezek száma is az egész tervidőszak folyamán 10—30 főre becsülhető.

A műszaki- és természettudományi kutatási bázisainkon a főfoglalkozású BM-beosztott kutatókat, illetőleg tudósokat (az I/III. Csoportfőnökségnél 25, a III/V—2. Osztályon 35, az Egészségügyi Osztályon 3 fő van jelenleg) és a szerződéssel megbízott polgári kutató intézetek stb. kutatóit is figyelembe véve, összesen kb. 80—150 kutatói kapacitásra lehet számítani. Az ezek közül fő feladataink megoldásába bevonhatók számát az első középtávú tervek készítésénél kell rögzíteni.

A társadalomtudományi feladatok kutatásába belépő BM-beosztott tudósok és tudományos kutatók létszáma ez idő szerint aránytalanul kisebb, mint ahogy az kívánatos lenne. Jelenleg az Információfeldolgozó és Felügyeleti Csoportfőnökségen 9, a II/I—4. Osztályon 9, — itt főleg krimináltechnikai kutatók vannak —, a Rendőrtiszti Főiskolán 3, a Tudományszervezési Osztályon 3, összesen 24-en vannak. (Kb. 60 főre lehet számítani a tervidőszak beindulásakor, a tervidőszak végére várható növekedéssel együtt összesen kb. 150—200-an lesznek.)

A TKT összesen 5 főprogramot tartalmaz. (Ezen belül 21 komplex témacsoportot és 8 témát.) A témacsoportok, illetőleg témák közül a belügyi tudománypolitikának megfelelően az első kiemelt programra jut majdnem a fele (14). E tárgykörben 9 bázis (kutatóhely) alapvető feladataként, 3 bázis pedig kapcsolódva folytathatja a kutatómunkát.

A 2—5-ös programoknál a kapcsolódó bázisokat (kutatóhelyeket) is beszámítva általában egy-egy bázisra (kutatóhelyre) 1—2 témacsoport, illetőleg téma jut.

Az 1. programban felsorolt kiemelt témacsoportok, illetőleg témák eredményesen kutathatók a tervidőszakban. Ehhez színvonalas kutatómunka végzésére alkalmas beosztottak beállítása szükséges az új bázisokon. Ugyanakkor nagyobb mértékben kell alkalmazni a külső kutatói kapacitás bevonását.

2. Szervezeti feltételek kérdései:

A jelenlegi szervezeti keret a tudományos kutatás tervszerű beindításához megfelelőnek látszik. Azt, hogy más keret szükséges-e (pl.: Belügyi Tudományos Kutató Intézet), csak pár évi tapasztalat után lehet eldönteni, figyelemmel a központi akaratra és a bázisoknál jelentkező helyi érdekekre.

A megvalósulást segíti elő szervezeti oldalról is a BM Tudományos Tanács funkcionálása, szekcióinak létrehozása és működése, valamint a tudományos bázisok (kutatóhelyek) mellett kialakítandó és működő tudományos bizottságok is.

3. Anyagi-pénzügyi feltételek biztosításának kérdései:

A TKT-ben feltüntetett kutatási feladatok teljesítéséhez szükséges anyagi-pénzügyi feltételeket biztosítani kell. Ennek részletes szabályozására miniszteri parancs tervezetet kell készíteni.

V.

A KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG ÜTEMEZÉSE, A KUTATÁSI EREDMÉNYEK ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

1. A kutatási tevékenység ütemezése:

Az 1974-es évben a megvalósulást elősegítő, illetőleg biztosító személyi és szervezeti előfeltételek további szervezését kell folytatni.

Ezen belül:

1. 1. Az 1975—1979-es időszakra szóló középtávú tudományos kutatási tervet a kutatási bázisok 1974. IX. 30-ig készítsék el a Budapesti Rendőr-főkapitányság és más területi szervek tapasztalataira, a tőlük kapható segítségadásra is figyelemmel. (Kiemelt, vagy fontos témáknál mellékletként tervtanulmányok készítése módszerével.)
1. 2. Komplex kutatások esetén koordinációs tervek elkészítése és jóváhagyása szükséges.
1. 3. Kutatási témák sorrendi és időbeli rangsorolása indokolt abban az esetben, ha egy-egy kutatási bázisra több téma jut (bázis által kutatásra javasolt, vagy központi megbízásra vállalt), mint amennyi a rendelkezésre álló szellemi kapacitás. A több bázist érintő komplex kutatási témáknál célszerű a rangsorolás abból a szempontból is, hogy melyik alapvető vagy részfeladat megoldása szükséges először a további kutatás eredményessége érdekében, illetőleg az adott időszakra

rendelkezésre álló szellemi és anyagi fedezetet is figyelembe véve.

1. 4. A tudományos tájékoztatás rendszerének kidolgozása és megszervezése, különös tekintettel az operatív területekre.

1. 5. Ahol főfoglalkozású kutató van, de az adott területre központilag kiemelt témák közül képzettsége, gyakorlata vagy másirányú érdeklődési köre miatt megfelelő eredmény nem várható, arra alkalmas kutató keresése, kinevezése, vagy az azal szerződéskötés.

1. 6. A BM Tudományos Tanácsa mellett működő szekciók létrehozása, gyakorlati munkába való bevonása.

Tudományos kutatási bázisokon szükséges tudományos bizottságok szervezésének befejezése, és gyakorlati tevékenységük egységes elveken történő beindítása.

1. 7. A terv beindításához szükséges parancsokat, utasításokat, szabályzatokat és irányelveket el kell készíteni és ki kell adni.

2. A tudományos eredmények alkalmazási lehetősége:

A tervezett kutatások eredményeit jelentős részben a gyakorlati feladatok teljesítése körében lehet hasznosítani. Ezek bevezetésétől, döntést befolyásoló ajánlásaitól várható az általános munka színvonalának emelése, a munka eredményességének növelése.

A tudományos kutatási eredmények egy részének alkalmazása társadalmi igényt is kielégít, amennyiben az eredményesebb megelőzést és a bűnüldözést teszi lehetővé.

A másik fő felhasználási terület az oktatás és a továbbképzés.

3. Nemzetközi együttműködés kérdése:

A belügyi tudományos munkában a nemzetközi együttműködéstől várható előnyöket az eddiginél jobban fel kell használni. Ennek érdekében a tudományos információs és együttműködési kapcsolatot a szocialista országok belügyi és állambiztonsági szerveivel ki kell építeni, illetőleg tovább kell fejleszteni. Kutatási kapaci-

tásunkat jelentősen növeli a szocialista országok belügyi és állam-
biztonsági tudományos szerveivel való kölcsönös és összehangolt
együttműködés.

Ennek lehetséges módjai: az egyes kutatási bázisok közvetlen, il-
letőleg a központi szervek kapcsolata.

Budapest, 1974. március 1.

RÁCZ SÁNDOR s. k.,

r. vezérőrnagy

belügyminisztériumi államtitkár

Készült: 310 példányban.

Kapják: elosztó szerint.